

METODOLOGIA

privind calculul indicelui inflației de bază

I. Obiectul și scopul calculului indicelui inflației de bază

Obiectivul elaborării prezentei metodologii este calculul indicelui inflației de bază cu scopul de a facilita, prin prezentarea informației detaliate cu privire la inflație, realizarea obiectivului fundamental al Băncii Naționale a Moldovei de asigurare și menținere a stabilității prețurilor.

Calculul acestui indicator permite o cunoaștere mai bună a proceselor inflaționiste din economia națională și contribuie la perceperea și urmărirea acțiunilor de politică monetară ale Băncii Naționale a Moldovei de către publicul larg în contextul tranziției băncii centrale către un nou regim de politică monetară.

Indicele inflației de bază este măsura ce reflectă sursele persistente ale presiunilor inflaționiste care permite de a percepe trendul inflației în cazul când efectele influențelor temporare și tranzitorii sunt eliminate. Calculul acestui indice se efectuează prin diferite metode, însă în contextul metodologiei date, la momentul de față, vom examina doar indicele inflației de bază obținut prin eliminarea din inflația totală (în cazul nostru indicele prețurilor de consum) a efectelor unor șocuri tranzitorii de genul modificărilor intervenite în urma schimbării prețurilor și tarifelor la bunuri și servicii cu prețuri reglementate, a condițiilor climaterice nefavorabile care au afectat oferta de produse alimentare, modificărilor de preț la unele produse sezoniere și a variațiilor prețurilor internaționale la combustibili.

Ca și în cazul altor indici parțiali ai Indicelui Prețurilor de Consum (IPC), indicele inflației de bază nu are drept scop înlocuirea IPC sau ai altor indici ai inflației, ci va servi drept instrument analitic pentru o înțelegere mai deplină a fenomenului inflației.

Acest indicator va fi calculat prin metoda excluderii (ajustare prin excludere), ceea ce implică schimbarea componenței de produse și servicii din Indicele Prețurilor de Consum prin eliminarea unor categorii de bunuri și servicii din coșul IPC, prețurile cărora sunt evident volatile. Prin excluderea acestor bunuri și servicii indicele modificat ar trebui să fie mai puțin variabil decât indicele IPC total. Deși

metoda în cauză prezintă mai multe lacune și dezavantaje (precum incapacitatea de a reflecta schimbarea tehnologiilor și tendințelor pe piețele internaționale, reduce reprezentanța bunurilor și serviciilor incluse în comparație cu IPC, etc.) ea este mai ușor de înțeles de către publicul larg și relativ simplă de realizat.

Astfel, în calitate de indici ai inflației de bază vor servi indicii parțiali ai Indicelui Prețurilor de Consum, calculați în conformitate cu capitolul III al prezentei metodologii.

II. Noțiuni utilizate

2.1 **Inflația** – creșterea nivelului general al prețurilor, măsurată de regulă prin intermediul IPC.

2.2 **Indicele prețurilor de consum (IPC)** – este un indicator de evaluare, care caracterizează și furnizează o estimare a evoluției de ansamblu a prețurilor la mărfurile cumpărate și a tarifelor la serviciile utilizate de către populație pentru satisfacerea necesităților de trai într-o anumită perioadă (denumită perioadă curentă) față de o perioadă fixă (denumită perioadă de bază).

Calculul IPC se efectuează de către Biroul Național de Statistică, în baza datelor cercetării prețurilor la mărfuri și servicii, precum și a structurii cheltuielilor gospodăriilor populației. În calculul acestui indice se iau în considerare numai elementele care intră în consumul populației (excluzând autoconsumul de bunuri și servicii din producția proprie a gospodăriei familiale; cheltuielile în formă de impozite, taxe, amenzi, dobânzi plătite la credite, rate de asigurare și altele). Nomenclatorul produselor alimentare, nealimentare și al serviciilor, pentru care se înregistrează prețurile și tarifele, include mărfurile și serviciile cu cea mai mare pondere în cheltuielile de consum ale populației, astfel încât schimbarea prețurilor acestora să reflecte evoluția prețurilor grupei din care ele fac parte.

2.3 **Prețuri la produse alimentare și băuturi** – prețuri la produse alimentare și băuturi nealcoolice și alcoolice (Anexa nr.1).

2.4 **Prețuri reglementate** – prețuri la produse și serviciile care în mod direct sau indirect sunt reglementate de autoritățile administrației publice centrale și locale.

Aceste prețuri se stabilesc și se ajustează cu avizul autorităților competente (Anexa nr.2).

2.5 Prețuri la combustibili – prețuri la combustibili, inclusiv: gaz în butelii, cărbune de pământ, carburanți, sunt reglementate de autoritățile competente din Republica Moldova (Anexa nr.3).

2.6 Total IPC exclusiv produse alimentare și băuturi – măsură a indicelui inflației de bază care exclude produsele alimentare și băuturi. Indicatorul se obține eliminând din IPC prețurile la produsele alimentare și băuturi conform Anexei nr.1.

2.7 Total IPC exclusiv produse și servicii cu prețuri reglementate – măsură a indicelui inflației de bază care exclude bunurile și serviciile cu prețuri reglementate. Indicatorul se obține eliminând din IPC bunurile și serviciile cu prețurile reglementate conform Anexei nr.2.

2.8 Total IPC exclusiv combustibili – măsură a indicelui inflației de bază care exclude prețurile la combustibili. Indicatorul se obține eliminând din IPC prețurile la combustibili conform Anexei nr.3.

2.9 Total IPC exclusiv produse alimentare și băuturi, combustibili, produse și servicii cu prețuri reglementate – măsură a indicelui inflației de bază care exclude bunurile și serviciile cu prețuri volatile. Indicatorul se obține eliminând din IPC prețurile bunurilor și serviciilor incluse în Anexele nr.1, nr.2, nr.3.

2.10 Metoda excluderii - constă în excluderea din IPC a unor categorii sau a unui grup întreg de mărfuri și servicii, prețul cărora tradițional este foarte sensibil la diferite șocuri.

III. Metoda de calcul a inflației de bază

3.1 Indicele inflației de bază este calculat utilizând metoda excluderii cu media ponderată, conform ecuației următoare:

$$IIB = \frac{\sum_{i=1}^n p_i * ip_i - \sum_{j=1}^m p_j^{ex} * ip_j^{ex}}{\sum_{i=1}^n p_i - \sum_{j=1}^m p_j^{ex}}$$

unde:

IIB – indicele inflației de bază;

p_i – ponderea unui bun sau serviciu din coșul IPC;

ip_i – indicele prețului unui bun sau serviciu din coșul IPC;

p^{ex}_j – ponderea unui bun sau serviciu exclus din coșul IPC;

ip^{ex}_j – indicele prețului unui bun sau serviciu exclus din coșul IPC;

i – bunurile și serviciile care intră în coșul IPC;

j – bunurile și serviciile care se exclud din coșul IPC la calculul IIB;

n – numărul bunurilor și serviciilor care intră în coșul IPC;

m – numărul bunurilor și serviciilor care se exclud din coșul IPC la calculul

IIB.

Sau,

3.1.1 Indicele inflației de bază poate fi calculat prin agregarea componentelor rămase după excludere (analogic ca și în cazul calculului IPC), doar că rezultatul va fi reponderat prin raportarea lui la raportul ponderii produselor și serviciilor rămase la ponderea IPC total.

$$IIB = \frac{\sum_{k=1}^z p_k * ip_k}{\sum_{k=1}^z p_k}$$

unde:

p_k – ponderea din coșul IPC a unui bun sau serviciu care rămâne în coșul IIB;

ip_k – indicele prețului unui bun sau serviciu care rămâne în coșul IIB;

k – bunurile și serviciile din coșul IPC, care rămân în coșul IIB;

z – numărul bunurilor și serviciilor care rămân în coșul IIB.

3.2 Inflația de bază este calculată conform ecuației următoare:

$$IB = IIB * 100 - 100$$

unde:

IB – inflația de bază;

IIB – indicele inflației de bază;

3.3 Calculul indicelui inflației de bază „*Total IPC exclusiv produse alimentare și băuturi, combustibili, produse și servicii cu prețuri reglementate*” se efectuează prin excluderea din indicele prețurilor de consum a bunurilor și serviciilor incluse în Anexele nr.1, nr.2 și nr.3.

3.4 Calculul indicelui inflației de bază „*Total IPC exclusiv produse alimentare și băuturi*” se efectuează prin excluderea din indicele prețurilor de consum a bunurilor incluse în Anexa nr.1.

3.5 Calculul indicelui inflației de bază „*Total IPC exclusiv produse și servicii cu prețuri reglementate*” se efectuează prin excluderea din indicele prețurilor de consum a bunurilor și serviciilor incluse în Anexa nr.2.

3.6 Calculul indicelui inflației de bază „*Total IPC exclusiv combustibili*” se efectuează prin excluderea din indicele prețurilor de consum a bunurilor incluse în Anexa nr.3.

3.7 Indicii inflației de bază sunt calculați față de luna precedentă raportării, față de luna decembrie a anului precedent și față de luna respectivă a anului precedent.

IV. Dispoziții finale

4.1 Indicii inflației de bază poartă un caracter informativ și nu substituie Indicii Prețurilor de Consum, calculați de Biroul Național de Statistică.

4.2. Calculul indicilor inflației de bază este elaborat și diseminat lunar de către Biroul Național de Statistică.

4.3 Lunar, Biroul Național de Statistică, odată cu diseminarea datelor vizând inflația va remite Băncii Naționale a Moldovei indicatorii conform următorului tabel:

<i>Indicator</i>	<i>Față de luna precedentă</i>	<i>Față de luna decembrie a anului precedent</i>	<i>Față de luna respectivă a anului precedent</i>
<i>Total IPC exclusiv produse</i>			

<i>alimentare și băuturi, combustibili, produse și servicii cu prețuri reglementate</i>			
<i>Total IPC exclusiv produse alimentare și băuturi</i>			
<i>Total IPC exclusiv produse și servicii cu prețuri reglementate</i>			
<i>Total IPC exclusiv combustibili</i>			
<i>Indicele prețurilor la produse alimentare și băuturi</i>			
<i>Indicele prețurilor la produse și servicii reglementate</i>			
<i>Indicele prețurilor la combustibili</i>			
<i>Indicele prețurilor la produse alimentare și băuturi, combustibili produse și servicii cu prețuri reglementate</i>			

4.4. Prezenta Metodologie intră în vigoare din data de 31 decembrie 2009.

**Categorii de bunuri
incluse în lista produselor alimentare, băuturi alcoolice și nealcoolice**

Cod	Denumire ¹
	I. ALIMENTARE, BAUTURI NEALCOOLICE SI ALCOOLICE
	Produse alimentare
01111100	Orez
01112100	Piine din faina de griu
01112200	Piine din secara si alta
01113100	Paste fainoase
01114100	Faina de griu
01114200	Faina de porumb
01114300	Alte feluri de faina
01115100	Torte, pateuri, franzelute
01116100	Biscuiti etc.
01119100	Orice fel de crupe
01119200	Semifabricate din faina
01121100	Carne de bovine
01122100	Carne de porcine
01123100	Carne de oaie si capre
01124100	Carne de alte vite domestice
01125100	Carne de pasare domestica
01126100	Preparate din carne si semifabricate
01127100	Mezeluri de calitate superioara cu durata lunga de pastrare
01127200	Mezeluri fierte
01127300	Mezeluri lebarvurst si alte
01127400	Afumaturi
01127500	Preparate de culinarie din carne si pasare
01127600	Conserve din carne
01129100	Subproduse
01129200	Carne de pasare si vinat
01131100	Peste proaspat si congelat
01132100	Peste sarat, uscat, afumat inclusiv scrumbie
01133100	Alte produse din mare de orice fel
01139100	Conserve din peste
01139200	Produse culinare de peste
01141100	Lapte integral
01142100	Lapte smintinit cu procent scazut de grasimi
01143100	Conserve din lapte si uscat
01144100	Iogurt
01145100	Brinza de vaci, pasta de brinzi
01145200	Cascaval si brinza
01146100	Smintina si frisca
01146200	Produse din lapte acru
01147100	Oua
01151100	Unt
01152100	Margarina si alte grasimi vegetale
01153100	Ulei de masline
01154100	Ulei comestibil
01159100	Slanina si alte grasimi de provenienta animaliera
01161100	Citrice
01162100	Fructe de livada samintoase-proaspete

¹ Nomenclatorul privind categoriile de bunuri și servicii excluse din calcul inflației de bază poate fi supus revizuirii în caz de necesitate.

01162200	Fructe de livada simbuoroase - proaspete
01162300	Fructe exotice
01163100	Struguri proaspeti
01164100	Pomusoare de livada
01165100	Fructe si pomusoare de padure
01166100	Fructe si pomusoare uscate
01166200	Struguri uscati
01167100	Nuci
01169100	Conserve din fructe si pomusoare, fructe si pomusoare congelate
01171100	Varza
01172100	Rosii
01172200	Castraveti
01172300	Ardei dulci, gogosari
01172400	Vinete
01172500	Usturoi
01172600	Alte legume
01173100	Sfecla rosie
01173200	Morcov
01173300	Alte radacinoase de masa
01173400	Ceapa
01173500	Dovlecei, bostani
01173600	Harbuji, zamosi
01173700	Ciuperci
01174100	Boboase
01174200	Floarea soarelui
01174300	Alte saminte
01175100	Conserve din legume
01178100	Cartofi
01179100	Semifabricate si alte produse din cartofi
01181100	Zahar si surogatii lui
01182100	Dulceata, gem, magiun
01182200	Miere de albine (naturala)
01183100	Ciocolata si bomboane de ciocolata
01184100	Bomboane, halva, creme de ciocolata s.a.
01189100	Inghetata
01191100	Maioneza, mustar, otet si alte condimente
01192100	Sare
01192200	Mirodenii
01193100	Concentrate alimentare, drojdii
01194100	Alte produse alimentare
	Bauturi nealcoolice
01211100	Cafea naturala boabe si macinata
01211200	Cafea solubila
01211300	Surogati de cafea
01212100	Ceai
01213100	Cacao si bautura din cacao
01221100	Apa minerala
01222100	Bauturi nealcoolice
01223100	Sucuri din fructe si pomusoare
01224100	Sucuri din legume
	Bauturi alcoolice
02111100	Vodca
02112100	Produse din vodca si lichior
02121100	Vinuri de productie industriala din struguri, fructe si pomusoare
02122100	Vin de productie casnice din struguri, fructe si pomusoare
02131100	Bere

Categoriile de bunuri și servicii incluse în lista prețurilor reglementate

Cod	Denumire ²
II. PREȚURI REGLEMENTATE	
Actual rentals for housing	
04110100	Plata pentru locuinta
Cheltuieli legate de intretinerea casei	
04410100	Transportarea gunoiului, sarvicii sanitare
04420100	Apeduct si canalizare
04430100	Aprovizionare cu apa calda - pret pentru m3 de apa
Electricitate	
04510100	Energie electrica
04521100	Gaz din retea
04550100	Incalzirea centrala
Servicii medicale ambulatorii	
06110100	Medicamente
06210100	Servicii medicale cu plata
06220100	Servicii stomatologice
06231100	Serviciile laboratoarelor medicale
06232100	Servicii fizioterapeutice si alte servicii ale personalului mediu medical
06239100	Alte servicii legate de ocrotirea sanatatii
Tratarea spitalizata	
06310100	Tratarea spitalizata
06320100	Analizele medicale ale persoanelor internate in spital
06330100	Servicii fizioterapeutice ale persoanelor internate in spital
Servicii de transport	
07310100	Servicii ale transportului urban
07320100	Servicii transportului feroviar interurban
07330100	Serviciile pentru calatoria interurbana cu autobuzele
07340100	Servicii transportul aerian
07350100	Servicii transportului maritim si flivial
07360100	Alte servicii de transport
Telecomunicatie	
08111100	Servicii postale
08130100	Servicii de comunicare la distanta
Alte servicii neeedentiate mai inainte	
12610100	Servicii ale administratiei de stat
12610200	Servicii birourilor de avocati si judecatorii
12610300	Serviciile rituale
Asigurarea	
12410100	Asigurarea de stat a vietii si sanatatii
12420100	Asigurarea locuintei
12430100	Servicii particulare de asigurare in caz de boala si accidente
12440100	Asigurarea transportului
12450100	Alt tip de asigurare

² Nomenclatorul privind categoriile de bunuri și servicii excluse din calcul inflației de bază poate fi supus revizuirii în caz de necesitate.

**Categorii de bunuri
incluse în lista combustibilului**

Cod	Denumire³
	III. COMBUSTIBIL
04522100	Gaz din butilii
04540100	Carbune de pamint
04540200	Lemne, vreascuri, alt combustibil local
04540300	Alte tipuri de combustibil - carbune lignit, rumegus, coaji, tizic, s.a.
07220100	Carburanti

³ Nomenclatorul privind categoriile de bunuri și servicii excluse din calcul inflației de bază poate fi supus revizuirii în caz de necesitate.